

W Berlinie zrobiła wielkie wrażenie lwowianka, panna Lola Beth w partji Ewy w Wagnerowskiej operze „Meistersinger von Nürnberg“. Na przyszły sezon wystąpi ona w tej partji gościnnie w Wiedniu.

List generała Bema. Staraniem zarządu Muzeum księcia Władysława Czartoryskiego, wszedł temi dniami do zbiorów tegoż Muzeum w Krakowie, nader interesujący dokument historyczny. Jest nim list prywatny wiekopomnej pamięci generała Józefa Bema, datowany z miesiąca grudnia 1831 roku, który nietylko stanowi cenną relikwię narodową, ale nadto rzuca światło na zamiary wojenne i polityczne ówczesnych kół decydujących naszych, już po upadku Warszawy i wyjściu częściowem armji polskiej za granicę.

Oto treść pomienionego dokumentu:

Dreżno, dnia 26. grudnia 1831.

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

Stanałem szczęśliwie w Dreżnie, ale nie znalazłem żadnych funduszków, na któreśmy rachowali. Szanowne jednak Polki nasze zebrały we dwóch dniach 40.000 złp., któreśmy zaraz do Elbląga odesłali, ale to jest jeszcze bardzo mało. Posłaliśmy natychmiast do p. Bresson z prośbą, ażeby fundusze francuskie, tutaj i w Prusiech będące, dla żołnierzy użyć pozwolił. Chociaż je da, wystarczyć nie mogą, bo mieli wszystkiego 300.000 a już dużo wydali. Jadę dzisiaj do Paryża dla wyrobienia eo więcej, ale pomoc ta możeby zapóźno przysłała, gdybyśmy teraz tutaj nie znaleźli sposobu zarządzenia złemu. Na znany i doświadczony patriotyzm Poznańczanów rachujemy i prosimy, aby teraz ten zaród przyszłego wojska ratować chcieli. Teraz albo nigdy. — Bo tylko spieszna pomoc uczynić coś może. — Każde opóźnienie dno złego za sobą pociągnąć może.

Galicja składa 1/3 część podatków na potrzeby wojska; jak to przyjdzie, będziemy mieli pokryć czem wydatki, lecz teraz w nagłym razie Poznań jest bliżej — i dla tego prosimy WWpana Dobr. abyś raczył przesłać jak najspieszniej do Elbląga eo tylko będzie można — do p. Riese obywatela tamtejszego i o tem nas uwiadomić. — Pan Bobrowicz oficer, którego poselam, będzie mógł dać więcej objaśnień, a nawet w razie potrzeby sam do Elbląga pojechać może.

W Elblągu są przeznaczeni do zarządzania funduszami, major Głuszczyński, kapitan Banzemer, Kapitan Hauke i Hann.

Racz przytem WWpan Dobrodziej przyjąć zapewnienie mego najwyższego szacunku i poważania. J. Bem. Mam honor prosić WWpana Dobrodzieja, abyście się panowie starali, ile możności, podoficerów i żołnierzy jak najwięcej do Dreżna wysłać. Oficerów niekoniecznie, bo ich tutaj i tak bardzo dużo.

Pan J. Kołaczkowski, sumienny badacz wszystkiego co się odnosi do historii sztuki w Polsce, w uzupełnieniu do wydanych dotychczas przez siebie materiałów w tym kierunku opracował teraz rzecz pod tytułem: „O architektach i budowniczych w dawnej Polsce“. W broszurce tej spotykamy obok zebranych wiadomości z dzieł dawnych, kilka nowych szczegółów, dotyczących architektów polskich lub w Polsce pracujących, które są bardzo pożytecznym przyczynkiem do ogólnej historii budownictwa u nas. Pan Kołaczkowski zapowiada równocześnie wydanie zebranych wiadomości o rzeźbiarzach Polakach, czego z niecierpliwością oczekujemy.

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

(J.) Wiedeń 28 maja. Dziś odbyło się ostatnie posiedzenie Izby panów. Bez rozprawy przyjęto ustawę meljoracyjną w osnowie zgodnej z uchwałami Izby poselskiej, kwestjonowanymi przez lewicę. Następnie przedsięwzięto wybory do delegacji wspólnych. Z grona Polaków wybrani Konst. Czartoryski i Wodzicki Ludwik. W końcu ogłosił hr. Taaffe odroczenie Rady państwa.

Budapeszt 28 maja. Dziś przed południem wybuchł pożar na dworcu węg. kolei państwowej. Spłonęły magazyny i 10 wagonów. Ogień zgaszono dopiero o godzinie 1. w południe.

Budapeszt 28 maja. Kasyno partji liberalnej wykluczyło wczoraj Piotra Dobrjańskiego ze swego grona.

Wiadomości polityczne.

Lwów 28. maja. Według zapewnienia *Czasu* sesja sejmowa, która się rozpocznie d. 16. b. m. ma potrwać tylko dwa tygodnie. Powtarzamy, że w takim razie szkoda czasu i atłasu — dyet i kosztów podróży.

Czerniowce, 28. maja. Wczoraj zebrała się tu komisja mieszana celem ułożenia sporów granicznych między Rumunją i Bukowiną, tudzież regulacji rzek granicznych. Ze strony rumuńskiej są delegatami generał Pencovici, Leon Neguzzi, deputowany i burmistrz Jass, pułkownik Badojano i dwaj oficerowie. z austriackiej radaea rządowy hr. Eryk Kielmansegg, pułkownik sztabu jen. Ludwik Fabiani i radaea budownictwa Antoni Pawłowski. W komisjach biorą udział dotyczące prefektowie rumuńscy, jako sekretarz funkcjonuje praktykant konceptowy Kludyn Mojisiewicz.

Wiedeń 27 maja. Izba panów przyjęła dziś przedłożenia w sprawie uznania obligów galicyjskiej pożyczki krajowej, papierem pupilarnym — ustawę o uregulowaniu rybołówstwa na jeziorze Garda, sprawę styryjskiego funduszu inwazyjnego, sprawę kolei Mostar-Metkovich, oraz zabudowań poczty i telegrafu w Gracu, Ołomuńcu i Opawie. Dodatki do Kraińskiego funduszu indemnizacyjnego uchwalono bez zmiany. Przy omawianiu projektu ustawy w sprawie kolei Mostar-Metkovich oświadczył minister handlu w odpowiedzi na przemówienie Falkenhayna, że tor kolejowy normalnej szerokości wzdłuż grzbietu gór Maranta byłby tak kosztowny, iż długo potrzeba by na niego czekać; z tego też powodu wyjątkowo przychylił się do toru wąskiego. Upragnione połączenie kolejowe z Raguzą z czasem zostanie urzeczywistnione. Przy rozprawie nad projektem ustawy o odszkodowanie osób zasądzonych, a potem uznanych za niewinne po dłuższem przemówieniu Belcrediego przeciw projektowi — podniósł minister Prażak, iż rząd jest w tej sprawie zdania, że wprawdzie nie prawo, ale względem słuszności przemawiają za wynagrodzeniem. Pozem Hye przemawiał przeciw Belcrediemu. Rozprawa na wniosek Leona Thuna została znaczną większością odroczone. Następnie bez zmiany przyjęto projekt ustawy o robotnikach górniczych i ustawy wyjątkowej dla Kotaru. Taaffe odpowiadał na interpelację Falkenhayna, iż rząd pragnie ustawę uregulować sprawę zaopatrzenia wdów i sierót po żołnierzach poległych w walce z nieprzyjacielem. To nie leży w zakresie władzy rządu — rząd jednak zwraca uwagę na ten przedmiot. Następne posiedzenie odbędzie się jutro i zajmować się będzie wyborem członków delegacji.

Wiedeń 27 maja. Rosyjska ambasada zażądała wydania aresztowanego tu studenta Januszczyńskiego, układy są w toku.

Pol. Corr. pisze: Przedwstępne rokowania w sprawie konferencji zbliżają się do końca i prawdopodobnem jest, że konferencja odbędzie się w połowie czerwca w Londynie. Dotychczasowe rokowania okazały zgodność mocarstw w zasadzie co do konieczności zaprowadzenia kontroli międzynarodowej w Egipcie dla ochrony wierzycieli i chodzi tylko o szczegóły układu.

Budapeszt 28. maja. Anarchista Russ został w swoim procesie prasowym uznany winnym i skazany na pół roku więzienia, 200 złr. grzywien i zwrot kosztów postępowania sądowego. Russ zgłosił rekurs o nieważność wyroku.

Berno 28 maja: Poseł szwajcarski w Washingtonie Frej podał się do dymisji.

Bułgarja zawiadomiła radę federalną, że przystępuje do genewskiej konwencji międzyna-

rodowej względem postępowania z rannymi na wojnie.

Paryż 27 maja. Sprawa Saint-Elm'a rozstrzygnięta została przez trybunał w Ajaccio, który osądził, że Saint-Elme umarł nie w skutek ran lecz na suchoty płucne. Z tego powodu skazał trybunał za pobicie wymienionego redaktora Franchiniego na 10 dni, Matematęgo na trzy miesiące więzienia.

W komisji wojskowej Izby posłów oświadczył rząd, że wniesiona przez podsekretarza stanu, Duranda, poprawka, żądająca dyspensy od służby wojskowej dla ludzi, trudniących się tak zwanymi wolnemi zajęciami (n. p. artyści i t. p.), została w imieniu rządu wniesioną. Komisja wszelako odrzuciła tę poprawkę. Izba posłów przyjęła art. I. ustawy o poborze wojskowym, według którego wszyscy Francuzi od 20 do 40 roku życia są obowiązani do służby wojskowej. To samo artykuł II., według którego służba wojskowa jest obowiązkową i dla wszystkich równą, a to 316 głosami przeciw 67, po odrzuceniu poprawek, nadających dyspensę. Wielu posłów uchyliło się od głosowania.

Rzym 27 maja. Przy 4 wyborach uzupełniających do włoskiej Izby deputowanych przeszli kandydaci rządowi. W Belluno zwyciężył kandydat rządowy naprzeciw znanego przewodzczy irredentystów, Imbrianięgo.

Londyn 27 maja. Według depeszy Reuter Office z Kairu generał Gordon oświadczył, iż z powodu odmownej odpowiedzi rządu angielskiego na jego prośbę o odsiecz postanowił zostać mużulmaninem. Za nieszczęśliwego generała odprawiają się w Anglii na polecenie arcybiskupa Canterburyjskiego nabożeństwa.

W Izbie posłów oświadczył Gladstone ponownie, że konferencja ograniczy się tylko na finansowej kwestji egipskiej i dodał: W razie jednak, gdyby rokowania z Francją co do stanowiska Anglii w Egipcie, tudzież następne obrady z resztą mocarstw do układów prowadziły, będzie parlament o tem zawiadomiony jeszcze przed zebraniem się konferencji. Prawa i przywileje będą należycie uwzględnione. Dzień zebrania się konferencji jeszcze nie oznaczony. Więcej powiedzieć nie mogę. W rokowaniach z Francją nie chodzi o odrębną umowę z nią, ale o decyzję europejską, albowiem wielkie mocarstwa mają prawo być uwzględnionemi w sprawach Egiptu, jako części państwa Turreckiego.

W Izbie lordów złożył Granville podobne oświadczenie jak Gladstone w Izbie posłów. Salisbury energicznie zaprotestował przeciw tendencji polityki rządowej, gotowej uszczuplić potęgę Anglii, upokorzyć Anglię i poświęcić najważniejsze jej interesa; tudzież występuje przeciw wyznaczaniu terminu na odwrót wojsk angielskich z Egiptu. Na zapytanie odpowiedział Granville, że rokowania z Niemcami trwają ciągle. Izba lordów odroczyła się do 9 czerwca.

Aresztowany onegdaj Turpin, który miał z sobą materiały eksplodujące, jest słynnym chemikiem. W Glasgowie oczekiwało go kilku inżynierów angielskich, z którymi miał przedsiębrać ważne eksperymenty w kamieniołomach.

Kair 28. maja. Gubernator Dongoli telegrafuje, że pobił powstańców do szczytu, i w zbuntowanych okręgach pokój jest już przywrócony. Powstańcy oświadczyli, że się poddają a nawet, że gotowi są płacić większe podatki. Telegraficzna relacja majora Kitchenera z Korosko potwierdza te wiadomości.

Nowy York 28. maja. Countybank w Dennyson (stan Jowa) i nationalbank w Hotsprings (stan Arkansas) zawiesiły wypłaty.

Stambuł 27 maja. Komisja zwołana w sprawie cłowej proponuje przedłożenie status quo. W nowej taryfie cłowej jest jeszcze 15 artykułów spornych. Porozumienie z Rosją i Austrią przedstawia niejakie trudności, bo Turcja chce podwyższyć cło od importu cukru, spirytusu i nafty o 20%. Austria szczególnie nie zgadza się na podwyższenie cła od cukru, Anglija zaś żąda uznania za państwo najbardziej protegowane. Porta oświadczyła, że częściową kompensatę za podwyższenie cła od importu będzie stanowić zniesienie ceł wewnętrznych i eksportowych.

